

vala prosta ručení. Žalující firma tvrdila, že škoda povstala tím, že zasilka od 6. února 1929 do 15. února 1929, tedy déle než po výpravní lhůtu podle čl. 55 ž. p. ř., stála ve stanici a byla vydána tuhým mrazům bez pohybu. O tom nabídla důkaz znalci a právem vytýká vadnost řízení, že tento důkaz nebyl proveden. Právem napadá dovolatelka rozsudek i co do osvobozovacího důvodu čl. 90 § 2 d) ž. p. ř. Nelze sice schváliti její názor, že dráha byla povinna dokázati, že by bylo zboží utrpělo škodu i při patřičné dopravě. § 3 uvedeného článku ustanovuje, že, mohla-li podle okolností vzniknouti škoda z jedné nebo z několika příčin uvedených v §§ 1 a 2, platí domněnka, že z nich vznikla, nedokáže-li oprávněný opak. Stačí tedy možnost, že škoda povstala ze zvláštního nebezpečí poškození, přirozenou zkázou vnitřní. Že ocet jest přirozeně vydán nebezpečí zmrznutí, jest obecně známo a nepotřebuje důkazu. Bylo věcí žalující firmy, by prokázala, že škoda z onoho nebezpečí povstati nemohla, nýbrž že povstala zaviněním železnice, poněvadž zasilka stála po dobu delší, než jest stanoveno v čl. 55 ž. p. ř., ve stanici, aniž bylo šetřeno předpisu čl. 73 § 2 ž. p. ř. Setká-li se tento protidůkaz s kladným výsledkem, je domněnka vyvrácena, a nastává plná ručební povinnost železnice. Jest proto výtká vadnosti řízení i v tomto směru opodstatněna.

Čís. 11511.

Pensijní pojištění.

Zaměstnanec, jehož činnost byla daleko převážně prací ruční (manuelní), nepodléhal pensijnímu pojištění, třebaže vykonával tu a tam i práce, jež lze považovati za dozorčí.

Domáhá-li se pozůstalý po zaměstnanci na zaměstnavateli náhrady škody, již prý mu způsobil tím, že nepřihlásil zaměstnance k pensijnímu pojištění, bylo výhradně na něm, by dokázal především, že zaměstnanec podle způsobu svého zaměstnání podléhal pojistné povinnosti.

(Rozh. ze dne 31. března 1932, Rv I 132/31.)

Vdova po zaměstnanci žalovaného Josefu M-ovi domáhala se na žalovaném náhrady škody, ježto žalovaný nepřihlásil manžela žalobkyně k pensijnímu pojištění. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Po právní stránce jest uvést, že pojištění u pensijního ústavu jest upraveno zákonem ze dne 16. prosince 1906, ř. z. čís. 1 z roku 1907, čís. nařízením ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. a zákonem ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. Všechny tyto zákony upravují pojišťovací povinnost tím způsobem, že povinným k pensijnímu pojištění jest, kdo vykonává výhradně duševní úkony, a čís. nařízení ze dne 2. června 1914, čís. 138 ř. zák. uvádí příkladmo takové osoby, na příklad osoby, které obstarávají vedení provozu, provozních oddělení nebo prodejen, nebo vyšší dozor na práce jiných osob. Výslovně jest v zákoně stanoveno, že pojišťovací povinnost není odůvodněna bez-

prostředním spolupůsobením při výrobě zboží živnostenskými dělníky. Podle těchto zásad jest proto posuzovati, zda zesnulý Josef M. byl povinným k pojištění čili nic. Průvodní řízení nepřineslo nejmenšího důvodu ve prospěch zažalovaného nároku. Svědek Josef M., syn žalobkyně, nemohl potvrditi výkon vyšších služeb, neboť pouhé záznamy o době pracovní nebo výkresy doma, jejichž účel není prokázán, nemohou, posuzovány samy o sobě, býti směrodatné, by vyznačily někoho za »dílovedoucího«. Ani to, že zesnulý manžel žalobkyně zapsal pracovní dobu za ten který předmět, nemůže mu dodati povahu dílovedoucího, neboť takové záznamy jsou pravidlem i u jiných pomocníků, a nelze je proto považovati za vyšší službu. Že zesnulý M. vedl dozor v zámečnické dílně, poučoval učně, práce rozděloval, jsou též práce, které s vyšším dozorem, jak jej zákon vyžaduje, nemají nic společného. Nepopřeno bylo, že zesnulý M. vůbec neměl odborné školy, a uváží-li se, že sám neměl vědomostí o nejprimitivnějších theoretických znalostech, jsou tu okolnosti, které při nejširším výkladu zákona poukazují jen na to, že zesnulý M. jen bezprostředně působil při výrobě zboží v řemeslnickém provozu žalovaného, tudíž nespadá pod pensijní povinnost. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: O zákon čís. 1/1907 nemůže žalobkyně opíratí svůj nárok náhradní již proto, že povinnost přihlašovati zaměstnance k pensijnímu pojištění byla zaměstnavateli uložena teprve § 73 cís. nař. čís. 138/1914. Ani podle tohoto cís. nař. nepodléhal Josef M. pojistné povinnosti, jakž odůvodnil již první soud. Odvolatelka se snaží dovoditi, že pojistná povinnost jejího manžela nastala alespoň po vydání zákona čís. 89/1920. Avšak ani v tom nelze jí dáti za pravdu. Podle § 1 tohoto zákona je pojištěním povinen a podle ustanovení zákona pojištěn, kdo překročiv 16. rok věku svého, je v Československé republice v poměru služebním, pokud není činným jako dělník nebo nevykonává převážnou měrou práce podřízené nebo takové, jichž vykonavatelé se nepovažují za obchodní pomocníky podle zák. čís. 20/1910. Dále pak uvádí zákon: Jsou tudíž pojištěním povinni zejména zaměstnanci, kteří vykonávají převážně duševní práce nebo kteří k pracím jiných osob pravidelně dozírají, jako dílovedoucí, stavbyvedoucí, políři, mistři, podmistři, stárce, dozorcí, důlní, lezci, šafáři, poklasní, hajní atd. Pravidelným dozorem ve smyslu tohoto ustanovení je rozuměti dozor, kterým se alespoň převážně vyčerpává služební činnost zaměstnancova, jakž patrně zejména z výpočtu zaměstnání příkladmo uváděných. Předpokladu toho tu však není. Činnost Josefa M-a byla, jak vyplývá z výsledků průvodního řízení, daleko převážně manuální, u soustruhu neb u svěráku. I když při tom konal tu a tam nějakou práci jinou, nebo jako starší dělník dohlédl na mladší dělníky a učně, je poučil a jim poradil, ustupuje tato jeho činnost do pozadí před jeho hlavní a pravidelnou ruční prací dělnickou při výrobě.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) jest pro spor rozhodnou otázka, zda zesnulý manžel žalobkyně Josef M. podléhal pensijnímu po-

jištění. Ježto není sporné, že Josef M. byl v podniku žalovaného zaměstnán v době od roku 1900 až do své smrti, do dne 2. února 1928, přicházejí v úvahu tyto zákony o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců: 1. Zákon ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907, plativší od 1. ledna 1909 do 1. října 1914. Podle tohoto zákona (§ 1) podléhali pensijnímu pojištění soukromí zaměstnanci s charakterem úřednickým a z ostatních soukromých zaměstnanců ti, kdož vykonávali výlučně neb aspoň převážně práce duševní (orgány t. zv. vyššího dozoru). 2. Císařské nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák., plativší od 1. října 1914 do 1. července 1920. Tato novela sice vytkla podrobněji kategorie zaměstnanců podléhajících pojistné povinnosti, ale vylučovala z ní i nadále zejména tak zvaný nižší dozorčí personál. V § 1 a) odst. 3 bylo uvedeno výslovně, že orgány vyššího dozoru (podléhajícími pojistné povinnosti) nejsou zaměstnanci, kteří sami vykonávají práce fyzické a jen vedle toho dozírají na jiné, stejným způsobem zaměstnané dělníky. 3. Zákon ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., plativší od 1. července 1920 do 1. ledna 1929. Tímto zákonem byla pojistná povinnost rozšířena na nové kategorie pojištěnců. Rozsah pojistné povinnosti stanovil první odstavec § 1 v ten způsob, že rozdělil zaměstnance na dvě skupiny, a to: a) na pracovníky ruční (manuelní), konající výlučně nebo převážně práce fyzické, kteří pensijnímu pojištění nepodléhají, — a b) na všechny ostatní — to jest právě duševní pracovníky, kteří tomuto pojištění podléhají. V druhém odstavci § 1 jsou pak jen příkladmo uvedeny kategorie zaměstnanců pensijnímu pojištění podléhajících. Nižší soudy uznaly, že Josef M. nepodléhal pensijnímu pojištění podle žádného z uvedených zákonů. V právních vývodech svého dovolání vyvozuje žalobkyně nárok na náhradu škody již jen z císařského nařízení ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. a ze zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., nikoliv i z původního zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907, a nebrojí proti právnímu názoru odvolacího soudu, že se její náhradní nárok nemůže opírat o tento zákon již proto, že povinnost přihlašovatí zaměstnance k pensijnímu pojištění byla zaměstnavateli uložena teprve § 73 čís. nař. čís. 138/1914 ř. zák. Proto dovolací soud nemůže přezkoumávat správnost onoho názoru odvolacího soudu, ač se nesrovnává s názorem vysloveným v rozhodnutích čís. 8995 a 9576 sb. n. s. Že Josef M. nepodléhal pojistné povinnosti ani podle císařského nařízení čís. 138/1914 ř. zák., ani podle zákona čís. 89/1920 sb. z. a n., bylo v napadeném rozsudku dovozeno ve shodě se zjištěnými okolnostmi a se zákonem. Z toho, co bylo skutkově zjištěno o činnosti Josefa M-a v závodě žalovaného, dospěl odvolací soud ke správnému závěru, že tato činnost byla daleko převážně prací ruční (manuelní) a že tudíž Josef M. byl pracovníkem ručním, pensijnímu pojištění nepodléhajícím. Duševním pracovníkem se nestal tím, že vedle svých pravidelných fyzických prací u soustruhu neb u svěráku vykonával někdy i takové práce, které lze považovati za dozorčí. Nezáleží vůbec na tom, že někteří zaměstnanci oslovovali Josefa M-a jako »dílovedoucího«, neboť tím se skutečným

dílovedoucím nestal a na pojistnou povinnost lze usuzovati jen z toho, jaké práce skutečně vykonával. Dovolatelka se marně snaží dovoditi, že bylo na žalovaném, by prokázal, že tu nebylo předpokladů pro jeho povinnost, přihlásiti Josefa M-a k pensijnímu pojištění. Její poukaz na rozhodnutí čí. 9880 sb. n. s. není případný, neboť v něm otázka průvodního břemene nebyla vůbec probírána. Domáhá-li se žalobkyně na žalovaném náhrady škody, kterou prý jí způsobil tím, že nepřihlásil jejího zesnulého manžela k pensijnímu pojištění, bylo výhradně na ní, by dokázala především, že její manžel podle způsobu svého zaměstnání u žalovaného podléhal pojistné povinnosti. Tento důkaz se jí však nezdařil a nižší soudy nepochybily po právní stránce, zamítнувše proto žalobu.

Čís. 11512.

Není přípustna žaloba o plnění na základě (cizozemského) rozhodčího nálezu.

Dohoda o arbitráži jest sice smlouvou o rozhodčím podle § 577 c. ř. s., ale neopodstatňuje o sobě nárok na náhradu útrat rozhodčího řízení (nejméně nebyla-li podle dohody o cizozemském rozhodčím soudě uznána vykonatelnost rozhodčího nálezu v tuzemsku).

(Rozh. ze dne 31. března 1932, Rv I 411/31.)

Žalovaná tuzemská firma podrobila se pro všechny spory ze smlouvy, již koupila od žalující londýnské firmy jutu, výroku rozhodčího soudu Londýnského jutového sdružení. Rozhodčí soud vydal nález, jímž zjistil, že žalovaná porušila smlouvu, že žalující svůj nárok dokázala a určil škodu na £ 135.6.2 s 5% úroky a uznal žalovanou dále povinnou hraditi náklady rozhodčího řízení £ 4.14.0, takže celkem přiznal žalující firmě £ 141.1.3. Na základě tohoto nálezu rozhodčího soudu domáhala se londýnská firma na tuzemské firmě žalobou zaplacení £ 160.6.1 (£ 135.6.2 přisouzené pohledávky, £ 1.1.1 úroků £ 4.14.0 nákladů rozhodčího řízení a £ 19.4.10 poplatků za potvrzení nálezu královským státním soudem). O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolatelka vytýká po právní stránce, že nižší soudy považují žalobní nárok za nárok ze smlouvy, ač jde o nárok z rozsudku. Jest se proto obíráti nejprv s touto výtkou. Nižší soudy vycházejí z právního názoru, že je přípustná žaloba o splnění cizozemského rozhodčího nálezu, že tento nález strany váže a že zdejšímu soudu sice náleží přezkoumání formální platnosti nálezu, ale nikoli jeho správnosti a účinnosti. S tímto názorem nelze souhlasiti. Československý právní řád ne-